

Posudek vedoucího diplomové práce

Antropofágie v kontextu světového folkloru

Autor práce: Marta Pavelková

Ústav etnologie FF UK, 2017, 61 s., 8 s. příloh

Diplomovou práci Marty Pavelkové je možné disciplinárně zařadit do diskurzu folklorní komparatistiky, která z historického hlediska představuje zřejmě nejvýznamnější (sub)disciplínu domácích etnologických věd; právě transkulturně komparativní práce Jiřího Polívky, Václava Tilleho, Karla Horálka či Karla Dvořáka patří (vedle prací funkčních strukturalistů spjatých s Pražským lingvistickým kroužkem jako byl Petr Bogatyrev) k nemnoha českým etnologickým textům, které i dnes výrazným způsobem rezonují v mezinárodním bádání. Text Marty Pavelkové je dobře napsaným a poměrně promyšleným pokusem o jisté obnovení tohoto tématu; zároveň ale vykazuje určité specifické problémy spjaté s tímto typem etnologického studia.

Prvním z nich je riziko “zahlcení daty/prameny”; ač to není na výsledném textu možná na první pohled zřetelné, autorka velice pečlivým způsobem prošla velké množství primárních záznamů v základních folkloristických katalozích (motivický katalog *Motif-Index of Folk Literature* Stitha Thompsona a typologický katalog *Types of International Folktales* [ATU] Hanse-Jörga Uthera), na jejichž základě vytvořila svoji vlastní klasifikaci. Druhým z nich je povaha samotné této klasifikace; až na výjimky je podstatná část folkloristických typologií značně arbitrární, s velkým počtem duplicitních kategorií. Prvnímu riziku se autorka bohužel z časových důvodů při dokončování práce nedokázala zcela vyhnout – daleko výraznější časový prostor věnovala práci s daty než vytváření textu bakalářské práce samotné; co se týká toho druhého, autorčina výsledná klasifikace sice nepostrádá jistou badatelskou eleganci, ale rozhodně by ji prospěla důslednější inspirace dalšími (například strukturálně-sémantickými) katalogy, a především metodickou příručkou izraelské folkloristky Hedy Jason, vytvořenou právě pro tento typ odborné práce. Práci by prospěla i jasná deklarace motivického přístupu k analýze folklorních textů, včetně precizní definice motivu, která mi v práci stále trochu chybí. Na druhou stranu, s úvodními teoreticko-historickými pasážemi si autorka podle mého mínění poradila velmi dobře, stejně jako s doprovodnou výzkumnou sondou do související problematiky *kinderschreck* (otázkou zůstává, zda nebylo nakonec lepší zaměřit práci pouze na jedno z těchto dvou vlastně relativně odlišných témat, ideálně na to druhé, zachycené v současném terénu). Věřím ale, že právě toto druhé téma, které autorka plánuje rozvíjet ve své

připravované disertační práci, uchopí v budoucnu s větší mírou pečlivosti jak při práci s primárními daty, tak odbornou literaturou.

Dalším problémem práce je její relativně malý rozsah, odpovídající spíše práci bakalářské; ten je ale na druhou stranu vyvážen velmi velkým počtem zpracovaných dat, jejich poměrně dobře provedenou analýzou, relativně dovednou klasifikací, a kvalitní prací se sekundární literaturou. Z formálního hlediska práce následuje standardy dnešních absolventských prací; otázkou zůstává vhodnost obrazové přílohy.

Z výše uvedených důvodů – především z důvodu relativně malé interpretační hloubky a malého rozsahu práce – **předložený text doporučuji k obhajobě s hodnocením *dobře* (3), v případě kvalitní obhajoby pak *velmi dobře* (2).**

V Praze dne 5. 9. 2017

PhDr. Petr Janeček, Ph.D.